No: 1274 – Mahreç İşareti

KARAMAN EKŞİKARA ÜZÜMÜ

Tescil Ettiren

KARAMAN TİCARET VE SANAYİ ODASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 28.12.2021 tarihinden itibaren korunmak üzere 08.12.2022 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	**:** 1274
Tescil Tarihi	**:** 08.12.2022
Başvuru No	**:** C2021/000542
Başvuru Tarihi	**:** 28.12.2021
Coğrafi İşaretin Adı	**:** Karaman Ekşikara Üzümü
Ürün / Ürün Grubu	**:** Üzüm / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	**:** Mahreç işareti
Tescil Ettiren	**:** Karaman Ticaret ve Sanayi Odası
Tescil Ettirenin Adresi	**:** Yunuskent Mah. Alparslan Türkeş Blv. No:2 Merkez KARAMAN
Coğrafi Sınırı	**:** Karaman ili
Kullanım Biçimi	**:** Karaman Ekşikara Üzümü ibareli aşağıda verilen logo ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılamadığında, Karaman Ekşikara Üzümü ibareli logo ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Karaman Ekşikara Üzümü, coğrafi sınırda yetişen ve Latince tür adı *Vitis vinifera* L. olan üzümdür. Çiçek yapısı fonksiyonel dişidir. 150-200 g olan salkımları, küçükten orta iriye kadar sınıflandırılır. Konik yapılı ve dolgundur. 3-4 g olan taneleri küçük-orta iri sınıfta, oval-küresel şekilli, koyu siyah renkli, puslu üzümdür. Asma kütüğü kuvvetli, verimli, kısa budamaya uygundur.

Karaman Ekşikara Üzümü dağ-ova meltemlerinin görüldüğü dağ yamaçlarına dikilir. Erken bahar soğuklarında dağ ve ova arasındaki basınç farklılığından dolayı oluşan hava sirkülasyonu nedeniyle üşümesine engel olur.

Karaman ilinin denizden yüksekliği ortalama 1033 m'dir. Yıllık ortalama sıcaklık 11,6°C olup, bu değer bağcılık için ideal kabul edilen 11-16°C arasında ve alt sınır kabul edilen 9°C'nin üzerindedir.

Karaman ili; kurak – yarı kurak, kışları soğuk, yazları sıcak, su fazlası olmayan, karasal iklime yakın bir iklime sahiptir. Karaman ilinin topoğrafik yapısı özellikle meyilli, soğuk havanın birikmediği mikro klima alanı oluşturur. Coğrafi sınırın ekolojisinin düşük nispi nem düzeyi, özellikle vejetasyon döneminde fungal hastalık gelişimini sınırlandırır.

Karaman Ekşikara Üzümünün hasadı genellikle ağustos ve eylül aylarında yapılır. Üzüm hasadına, suda çözünür kuru madde miktarı 16°Briks derecesine ulaşınca ve 22-24 °Brikse kadar devam edilir. Bu durumda bile üzüm suyunda %5'in üzerinde asit bulunması Karaman Ekşikara Üzümünün tadının ekşi olmasına neden olur.

Karaman ilinin Toros Dağlara bakan yamaçlarındaki tarihi kalıntılarda bulunan şırahane ve depolama üniteleri, coğrafi sınırda uzun yıllardır üzüm üretiminin bulunduğunu gösterir.

Karaman Ekşikara Üzümünün geçmişi eskiye dayanır. Coğrafi sınırın ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Üretim Metodu:

Karaman Ekşikara Üzümünün üretim aşamalarına aşağıda yer verilmektedir.

<u>Fidan dikimi</u>

Karaman Ekşikara Üzümünün dikim yerleri, düzgün bir şekilde işaretlendikten sonra bel küreği, el burguları ya da traktörün kuyruk milinden hareket alan burgularla 30 cm genişlikte ve 40 cm derinlikte çukurlar açılır. Ağır topraklarda burgu ile çukur açıldığında çukurun iç yüzeyinde bir sertleşme olur. Böyle yerlerde çukurlar dikimden 2-3 ay önce açılır.

Dikimi yapılacak fidanlar, kaybettikleri suyu telafi etmeleri için bir gün suda bekletilir. Boğaz ve yan kökler dipten çıkarılır. Dip kökler 5-10 cm uzunlukta kesilir. Ayrıca dalları kuvvetli olan bir tanesi, iki göz üzerinden budanır ve diğerleri dipten çıkarılır. Dikim sırasında; aşılı fidanların aşı yerinin, aşısız fidanların ise gövdelerinin 10-15 cm'lik kısmının toprak üzerinde kalmasına dikkat edilir. Dikim zamanı şubat-mart aylarıdır. Dikim sırasında köklerde 10-15 cm uzakta olacak şekilde her çukura iki kürek yanmış çiftlik gübresi ve 100 g taban gübresi uygulanır. Çukur yarıya kadar üst toprakla doldurulduktan sonra can suyu verilir, Geriye kalan kısım alttan çıkan toprakla doldurulur ve toprak ayakla sıkıştırılır. Dikim tamamlandıktan sonra fidanın dibine bir herek çakılır ve fidanın üzerini 5 cm kapatacak şekilde ince ve nemli toprakla kümbet yapılır.

Toprak işleme

Yabancı otlarla mücadele etmek ve kış yağışlarının toprakta birikmesini engellemek için sonbaharda yaprak dökümünden sonra - budamadan önce toprak işlenir. Budamadan sonra ve ilkbahar geç donlarında sonra yapılacak toprak işleme ise toprağın havalanmasını ve suyun toprakta muhafaza edilmesini sağlar. İşlem sırasında çapa ile boğaz açma ve boğaz köklerinin temizliği de yapılır. Ayrıca bitkinin gelişimi için tane bağlamadan sonra toprak işlemesi ve çapa yapılması faydalı olur. Yabancı otlarla mücadelede, ilkbahar ve yaz aylarında 2-4 çapa yapılır.

Gübreleme

Asmanın gelişimi ve ürün verimi için 3-4 yılda bir dekara, 3-4 ton yanmış çiftlik gübresi verilir.

Üzüm tanelerinin ilk hızlı büyüme devresi, ilkbaharda hızlı sürgün gelişmesi ve çiçeklenmeden hemen sonradır. Bu yüzden azotlu gübreler, yaygın olarak ilkbaharda tomurcukların patlamasından önce uygulanır. Azotun verilme zamanı; gübredeki azotun formuna, yağış, sulama rejimi ve toprak yapısına bağlıdır. Eğer gübrelemede tomurcuklanmanın sürdüğü döneme kadar gecikilmişse tüm amonyumlu gübreler tercih edilmemelidir.

Toprağa oldukça yavaş etki eden gübreler olmaları nedeniyle, erken dönemde ve bitki kök bölgesine yakın kısımlara fosfor ve potasyum gübreleri verilmelidir. Sulanabilen bağ alanlarında, azotlu gübrenin yarısı ile fosforlu ve potasyumlu gübrelerin tamamı, gözler uyanmadan bir ay önce yani mart ayı başlarında sıra aralarına verilir. Azotlu gübrenin diğer yarısı ise omçalar çiçekten çıktıktan sonra birinci sudan hemen önce verilir. Sulanmayan bağlarda hem azotlu gübrenin hem de fosforlu ve potasyumlu (taban) gübrelerin tamamı omçalara su yürümeden bir ay önce verilir. Gübre miktarı ve gübrenin çeşidi, yapılacak toprak ve yaprak analizleri ile belirlenir. Analiz yapılmadan uygulanacak gübre ise; sulanmayan bağlarda dekara 8-10 kg azot, 7-8 kg fosfor, 7-8 kg potasyum, sulanan bağlarda 10-12 kg azot, 8-9 kg fosfor, 8-9 kg potasyum gübresi, dekara saf madde miktarı olarak verilir. Bu dönemde asmanın en fazla ihtiyaç duyduğu ve topraktan en fazla aldığı (fosforun iki katı kadar) bitki besin maddesi potasyumdur. İlerleyen yıllarda toprağa verilecek potasyumlu gübre miktarını önemli oranda artırmak gerekir.

Budama

Coğrafi sınırda genel olarak karışık budama yapılır ve düzgün olmayan goble şeklini andırır. Budama zamanı ocak-şubat-mart ayları en uygun zamanlardır.

Hasat

Ağustos ve eylül aylarında üzüm hasadı yapılır.

Kurutma

Üzüm bağlarından kesilen üzümler; güneşte, gölgede ve güneş görmeyen kapalı mekânlarda olmak üzere üç farklı şekilde kurutulabilir.

Ambalajlama ve muhafaza

Yaş üzüm ambalajlamada tahta, oluklu mukavva vb. malzemeden yapılmış ambalaj kabı kullanılır. Tahta kasaların kasa tabanı ve kenarları kağıt ile kapatılır. Kasa doldurulduktan sonra üzeri kağıt ya da naylon örtü ile

kapatılır. Kasanın köşe tahtalarından ip geçirilerek sabitlenir. Bu şekilde 250 g, 500 g, 1 kg ve 25 kg olacak şekilde hazırlanır.

Kuru üzüm depolama alanın duvarları beton sıvalı ve badanalı ya da beyaz plastik boyalı olmalıdır. Depoların kapalı olması ve sıcaklığın en fazla 24°C'de, UV ışıklarına dayanıklı çuvallarda 50 kg veya 400 kg ürün alabilecek gıdaya uygun plastik kasalarda muhafaza edilir. Depoda en fazla 8 adet çuval üst üstte konulmalıdır.

Ambalajlar yaş ve rutubetli olmayan, havadar, serin yerlerde tutulacak ve istiflerin havalandırılmasının sağlanması amacıyla sıralar arası boşluklu olmalıdır. Piyasaya arz aşamasında ise 250 g, 500 g, 1kg ve 25 kg'ı geçmeyecek şekilde gıdaya uygun ambalaj malzemeleri ile paketlenerek UV ışıklarına dayanıklı dışarıdan nem almayacak şekilde paketlenir.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Karaman Ekşikara Üzümünün geçmişi eskiye dayanır. Coğrafi sınırın ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle Karaman Ekşikara Üzümünün tüm üretim aşamaları, belirtilen coğrafi sınırda gerçekleştirilmelidir.

Denetleme:

Denetimler; Karaman Ticaret ve Sanayi Odasının koordinasyonunda; Karaman Ticaret ve Sanayi Odası ile Karaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğünden konuda uzman en az birer kişinin katılımıyla oluşan denetim mercii tarafından gerçekleştirilir. Denetim yılda en az bir kere yapılır. Şikâyet üzerine veya gerekli görülen hallerde ayrıca denetim yapılabilir.

Denetim mercii; üretim metodunda tanımlanan kültürel işlemlerin uygunluğunu; ürünün fiziksel özelliklerinin uygunluğunu ve Karaman Ekşikara Üzümü ibaresi, logosu ile mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğunu denetler.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.